

Handhavingsplan 2011 – 2013

Wwb,WIJ,IOAW,IOAZ en Bbz 2004

Inleiding

Van uitkeringsfraude is sprake als een klant niet voldoet aan zijn wettelijke verplichting om de gemeente te informeren. Het gaat dan om onjuist, onvolledig of niet tijdig informeren. Er hoeft daarbij niet per definitie sprake te zijn van opzet. De gevolgen van fraude kunnen groot zijn. Voor de klant maar ook voor de gemeente. De gemeente wil zoveel mogelijk fraude voorkomen. Daar zijn een aantal maatregelen voor nodig. Deze maatregelen staan in dit plan. De rode draad die door dit plan loopt is "voorkomen is beter dan genezen" en "straffen en terugvorderen" als de regels willens en wetens niet worden nageleefd.

Waarom nu dit plan

Het handhavingsbeleid is een uitwerking van de "Handhavingsverordening Wwb en WIJ 2009" en een vervolg op het "Handhavingsplan 2008". In dit plan voor de komende 3 jaar wordt uiteengezet wat de gemeente gaat doen om fraude te voorkomen en eventueel op te sporen. Nieuwe landelijke ontwikkelingen worden hierbij meegenomen.

Hoogwaardig handhaven

Waarom gebruiken we het woord "hoogwaardig"?

Het woord hoogwaardig geeft aan dat we niet alleen de fraude willen opsporen en bestraffen. Het is nog belangrijker om fraude te voorkomen. Dat is beter voor de klant omdat fraude vaak leidt tot een schuld en financiële problemen met alle gevolgen die daar weer bijhoren. Ook voor de gemeente is het belangrijk om fraude te voorkomen. De onderzoeken naar fraude en de terugvordering van de onterecht verkregen uitkering geeft de gemeente veel werk en uitvoeringskosten. Bij deze manier van handhaven ligt het accent niet op repressie maar op preventie. Het voorkomen van problemen.

Preventie

Hoe kunnen we als gemeente fraude proberen te voorkomen? Een aantal stappen zijn hierbij belangrijk.

Ten eerste moet het beleid van de gemeente duidelijk en begrijpelijk worden geschreven. Er moet geen twijfel bestaan over de toepassing van de beleidsregels. Als het beleid niet duidelijk is kan dit leiden tot (onbedoelde) fraude.

Ten tweede moeten de werkprocessen van de uitkeringen duidelijk en overzichtelijk zijn. De klant moet weten wanneer er actie wordt verwacht en welke informatie er gegeven moet worden. Snelle besluitvorming en dienstverlening zijn een onderdeel van het werkproces.

Goede voorlichting van de regels en wetgeving is de derde stap. Bij het bedenken hoe we de klant goed kunnen informeren moeten we ons inleven op de ontvanger van de boodschap.

Dus begrijpelijke taal, duidelijke folders, mondelinge voorlichting, een actuele website etc. Het streven is om zoveel mogelijk burgers te bereiken.

Repressie

Ook als de gemeente er alles aan heeft gedaan om fraude te voorkomen zal er toch aan opsporing moeten worden gedaan. Fraude kan nooit helemaal worden gestopt. De gemeente wil geen geld uitgeven aan klanten die er geen recht op hebben.

Een gemeente die alert is en gebruik maakt van de aanwezige informatie en signalen geeft het beeld bij de klant "de gemeente, daar is niet mee te sollen".

Dit beeld kan dan weer tot gevolg hebben dat de klant stopt met frauderen of zich bedenkt voordat er gefraudeerd wordt. Als er fraude is opgespoord is de volgende stap; "bestrafen en terugvorderen".

De bestraffing vindt plaats door de uitkering te herzien met terugwerkende kracht en/of door te sanctioneren. De uitkering die onterecht is ontvangen wordt teruggevorderd.

Dit beleidsplan geeft aan wat we tot nog toe aan de hierboven genoemde onderdelen hebben gedaan en hoe we ons verder willen ontwikkelen de komende jaren.

In onze gemeente zijn we al een aantal jaren bezig met hoogwaardige handhaving, we zijn op de goede weg maar nog niet op het punt waar we willen zijn. De maatschappij verandert in snel tempo, wij moeten hierop reageren en onze werkwijze aanpassen. De soort fraude verandert ook door de maatschappelijke ontwikkelingen. Om een voorbeeld te noemen; witte fraude (werken bij een werkgever met een dienstverband) is niet meer lonend voor de fraudeur, de gemeente weet een maand later al dat de klant aan het werk is. Om mee te kunnen gaan met de veranderingen is een termijn van 3 jaar gekozen voor dit beleidsplan. Het uitgangspunt bij de hoogwaardige handhaving is om de activiteiten zoveel mogelijk in BAR verband te doen.

Hoe gaan we verder met “Hoogwaardig handhaven”

Preventie uitgewerkt

✓ **De voorlichting**

In praktijk worden we regelmatig geconfronteerd met klanten die niet weten wat de verplichtingen zijn. Klanten die niet weten wat en wanneer er moet worden doorgegeven. Tijdens het eerste gesprek met een klant die een uitkering aanvraagt wordt veel mondelinge informatie gegeven. Ook wordt er een informatiemap met folders en andere zaken doorgegeven. Toch blijkt deze informatie niet goed te worden opgenomen. Het is begrijpelijk dat bij een intake gesprek de informatie niet beklijft. Tijdens een intake wordt er heel veel gevraagd en besproken. Vaak gaat dit gesprek ook gepaard met de nodige emoties. Het is begrijpelijk dat de klant dan niet alle informatie tot zich kan nemen. Ook het folder materiaal wordt soms niet goed gelezen of wordt in de kast gelegd en vergeten. Het is daarom belangrijk om de informatie met een zekere regelmaat te blijven geven tijdens de uitkeringsperiode. Dit kan via een nieuwsbrief, informatie via de website of via de gesprekken met de klantmanagers. De relatie met de uitstroomverplichting moet hierbij gezocht worden. Als de klant een gesprek heeft met de klantmanager werk kan er ook informatie over de rechtmatigheid van de uitkering worden gegeven; bijvoorbeeld “vergeet u niet uw vakantie door te geven” etc. Het klantenplatform wordt regelmatig om advies gevraagd over dit onderwerp. Zo proberen we een goede informatiestroom te ontwikkelen die begrijpelijk is voor de klant en waarmee zoveel mogelijk klanten worden bereikt.

✓ **Streng aan de poort**

Bij een nieuwe aanvraag voor een uitkering wordt de klant thuis bezocht. Het huisbezoek is onaangekondigd en (meestal) op vrijwillige basis. Op deze wijze wordt er kennis gemaakt met de klant en kan bepaalde fraude snel worden gesignaleerd. Woont de klant hier wel, wonen er nog andere mensen, is de woning “normaal” ingericht, is er water, gas en licht, zijn de omstandigheden voor de aanwezige kinderen acceptabel etc. Ook de zorgkant wordt hierbij betrokken. Alleen als er duidelijke aanwijzingen zijn kan het huisbezoek als verplichting worden opgelegd. De klant zal hier goed over worden ingelicht en moet tekenen voor akkoord als het huisbezoek doorgaat. Een onverwacht huisbezoek is een tijdrovend middel, soms is de klant niet thuis en zijn er twee medewerkers tijd kwijt zonder resultaat. Soms volgt dan nog een tweede bezoek. Het middel moet daarom regelmatig worden geëvalueerd. In 2011 zal deze werkwijze worden geëvalueerd.

✓ **Gezamenlijke intake**

Naast het huisbezoek vindt er een gezamenlijke intake plaats door de klantmanagers werk en inkomen.

Zo worden alle gegevens van de klant goed bekeken en verwerkt in een plan om de klant zo snel mogelijk te laten uitstromen. Deze werkwijze wordt als erg prettig en zinvol ervaren. Er is één verhaal van de klant en zowel de expertise van inkomen als werk wordt gebruikt om te kijken of klant wel recht heeft en of er een mogelijkheid is om snel uit te stromen.

✓ **Een goede dienstverlening**

De achtergrond van optimalisatie van de dienstverlening is dat de betrokkenheid van klanten bij de uitvoering van belang is voor het verkrijgen van draagvlak. Op deze manier wordt er begrip gekweekt voor de gang van zaken. Het uitgangspunt is om niet teveel informatie te vragen, informatie

die al bekend is vragen we niet nogmaals. Uitkeringen worden tijdig betaald, er wordt meegedacht met de klant die een tijdelijk probleem heeft. Daar staat tegenover dat we van de klant ook iets verwachten. De afspraken moeten worden nagekomen, het wijzigingsformulier moet op tijd worden ingeleverd etc. Door zelf het goede voorbeeld te geven hopen we dat de klant ook bereid is om de verplichtingen na te komen. Een goed voorbeeld doet volgen!

✓ **Duidelijk gemeentelijk beleid**

De regels en richtlijnen waar de klant zich aan moet houden moeten duidelijk zijn beschreven. Er moet geen twijfel bestaan over de bedoeling en uitwerking van deze regels. In medio 2011 zal het beleid Wet werk en Bijstand worden herschreven en geactualiseerd.

Plannen preventie voor 2011-2013;

- **klantennieuwsbrieven voortzetten**
- **dienstverlening optimaliseren**
- **folder maken over de rechten en plichten met een uitkering in Ridderkerk/Albrandswaard**
- **formulieren en folders begrijpelijk schrijven en tijdig actualiseren**
- **de informatiemap bij de intake uitreiken en regelmatig actualiseren**
- **poortwachterrol evalueren en zonodig aanpassen**
- **beleid actualiseren en waar nodig aanpassen op duidelijkheid**

Repressie uitgewerkt

✓ **De informatieplicht van de klant**

Als de klant is opgenomen in het uitkeringsregiem krijgt hij/zij te maken met het "statusformulier en het wijzigingsformulier". Het statusformulier krijgt de klant iedere maand op de achterzijde van de uitkeringsspecificatie. Hier staan de gegevens op die bij ons bekend zijn. Als deze gegevens niet kloppen moet de klant dit kenbaar maken via het wijzigingsformulier.

Ook andere belangrijke wijzigingen op het gebied van wonen, familie, inkomen en vermogen moeten via dit formulier worden opgegeven. De klanten met inkomsten uit arbeid moeten hun inkomsten iedere maand vermelden op dit formulier.

Dit systeem is in 2008 ingevoerd. De maandelijkse inkomstenbriefjes zijn hiermee afgeschaft. Geen onnodige papieren rompslomp. Het is de afgelopen jaren voor de bestaande klanten en de medewerkers van de gemeente een proces van wennen geweest. Het was niet altijd duidelijk wat er wanneer moest gebeuren. Ook de bedrijfsvoering moest er op aangepast worden en er ging wel eens wat fout. Inmiddels is het systeem ingeburgerd. Toch blijven er klanten die zich niet houden aan het (tijdig) opgeven van wijzigingen. Dat was ook het geval bij het oude systeem en ligt waarschijnlijk ook aan de complexiteit van de wetgeving. In de loop der jaren zijn we er wel achter gekomen wat de "gevoelige" onderwerpen zijn en daar proberen we op in te spelen in onze voorlichting.

Voorbeelden van veel voorkomende onduidelijkheden:

Moet je een vervanging van brommer of een oude auto opgeven?

Moet je de inkomsten van de kinderen opgeven?

Mag ik een vriend of vriendin hebben, hoe vaak mag die bij mij blijven slapen?

En zo zijn er nog wel meer aandachtspunten.

In 2011 wordt er regelmatig een onderwerp in de nieuwsbrief uitgelegd.

✓ **Signaalgerichte onderzoeken vanuit Suwinet en Inlichtingenbureau en themacontroles**

In het "Heronderzoeksplan 2008" is de controle via de signalen uit Suwinet en het Inlichtingenbureau opgenomen. Vanaf 2008 worden er geen periodieke heronderzoeken meer verricht voor de

rechtmatigheid van de uitkering. In plaats daarvan zijn we gaan controleren op basis van de signalen die via de hierboven genoemde kanalen binnen komen.

Daarnaast vinden er jaarlijks themacontroles plaats op risico onderwerpen.

De signalen via het Suwinet en het Inlichtingenbureau zijn divers en worden steeds meer uitgebreid. In 2010 zijn de gegevens van DUO (onderwijs) en het kadaster toegevoegd aan het systeem.

De nieuwe informatie wordt gebruikt in onze controles.

Het inlichtingenbureau voert momenteel een pilot uit op het gebied van woon- en leef fraude.

De pilot bestaat uit een controle van alle alleenstaande bijstandsklanten van een gemeente waar ook andere bewoners staan ingeschreven. Het Inlichtingenbureau vergelijkt deze gegevens vervolgens met die van het UWV, Belastingdienst, SVB en DUO. Is er in die registraties sprake van een gemeenschappelijke huishouding dan mag de gemeente er ook voor de bijstand van uitgaan dat er sprake is van een samenwoning. Als de pilot succesvol is zal onze gemeente hieraan deelnemen in 2011.

Themaonderzoeken vanaf 2008 tot heden:

- Jaarlijks de vermogenssignalen;
- in 2008 de controle op gegevens RDW (Dienst Wegverkeer);
- in 2009 de pilot "Klant in Beeld";
- 2010 is nog in ontwikkeling; een controle op klanten met een langdurige uitkering en gering contact met de gemeente en een controle op klanten met geringe inkomsten;
- 2010/2011 administratieve controle op klanten in Delta

Over de pilot is uitgebreid gerapporteerd in de "Evaluatie pilot Klant in Beeld".

De pilot betond uit het thuis bezoeken van alle uitkeringsgerechtigden in de wijk Portland (Albrandswaard) en Bolnes (Ridderkerk). Uit de evaluatie is gebleken dat er geen noemenswaardige fraude is geconstateerd waardoor de overige wijken niet worden bezocht. De pilot is hiermee afgelopen en wordt niet voortgezet voor de overige wijken. Wel is de conclusie getrokken dat er nagedacht moet worden over hoe we in de toekomst zullen omgaan met het verrichten van heronderzoeken en het in contact blijven met de klant. Vanuit de klant is er namelijk een behoefte aan contact geconstateerd. Vanuit de uitvoering is geconstateerd dat een heronderzoek meer oplevert dan een huisbezoek.

✓ **Opnieuw invoeren van heronderzoeken?**

Zoals hiervoor is vermeld zijn er klanten die langdurig geen contact hebben met onze gemeente. Dit kan gebeuren als er geen uitstroomverplichting is, er geen mutaties in de persoonlijke situatie zijn en er niet of nauwelijks een beroep op de minimaregelingen wordt gedaan. Dit is geen wenselijke situatie. In het komend jaar wordt daarom onderzocht of de heronderzoeken weer moeten worden ingevoerd en op welke manier. We willen niet terug naar de oude situatie waarin de klant zelf precies wist wanneer het volgende heronderzoek eraan kwam en soms zelf al een afspraak wilde maken. Er zijn landelijk ontwikkelingen waarbij gebruik gemaakt wordt van risicoprofielen. Dit zijn systemen die de risicovolle klanten kunnen filteren zodat er gericht en op maat wordt gecontroleerd. Het Regionaal Coördinatiecentrum Fraudebestrijding (RCF) speelt hier een informatieve rol in door presentaties te geven van deze systemen. De voor- en nadelen, de gewenste resultaten en de kosten moeten nauwkeurig worden onderzocht. In dit verband wordt er ook samenwerking gezocht met de BAR gemeenten. Dit onderdeel zal in 2011 worden aangepakt.

✓ **Leeftijdsgebonden mutaties**

Er zijn een aantal leeftijdsgebonden situaties die leiden tot een mutatie van de uitkering. In ons uitkeringssysteem GWS4all zijn deze klanten te filteren. De mutaties worden vanaf september 2010 automatisch in een werkproces gezet drie maanden voor de wijziging. Op deze manier wordt de klant niet vergeten en de uitkering rechtmatig voortgezet. De leeftijdsgebonden wijzigingen zijn bekend bij de gemeente en daarom heeft de gemeente ook de plicht om de klant tijdig te informeren en de uitkering aan te passen of te beëindigen.

✓ **Feitelijke sanctionering en terugvorderen**

Als fraude wordt ontdekt moet er snel worden gereageerd. Zonodig wordt er gesanctioneerd en wordt de ten onrechte ontvangen uitkering teruggevorderd. Zo wordt niet alleen een grote schuldenlast

voorkomen maar heeft het ook een preventieve werking. De gemeente is alert en heeft de fraude snel in de gaten. Een strafmaatregel kan plaatsvinden door te sanctioneren. Voordat er een sanctie wordt opgelegd wordt er onderzoek verricht naar de verwijtbaarheid. Als blijkt dat de gemeente tekort schiet in de voorlichting en de klant hierdoor heeft gefraudeerd wordt er rekening mee gehouden. De sanctie kan dan worden verlicht of helemaal niet toegepast. Daarnaast wil de gemeente leren van de situatie en worden er maatregelen genomen om het in de toekomst te voorkomen.

De sanctionering is uitgewerkt in de "Afstemmingsverordening Wwb, IOAW, IOAZ" en de "Afstemmingsverordening WIJ". Deze twee verordeningen zijn in 2009 aangepast aan de veranderde wetgeving en geactualiseerd.

✓ **Regelmatig opfriscursus fraudealertheid voor klantmanagers**

Om de kennis en alertheid van de klantmanagers te behouden is het van belang dat zij jaarlijks een opfriscursus handhaving en fraudealertheid krijgen aangeboden. In 2008 en 2009 heeft het RCF de cursus gegeven, in 2010/2011 staat er een herhaling op de agenda.

Ook de sociaal rechercheur heeft de taak om de klantmanagers alert te houden op de fraudesignalen. Hij is op een vaste dag in de week in Ridderkerk aanwezig, de klantmanagers kunnen lopende zaken en nieuwe signalen met hem uitwerken.

Plannen repressie voor 2011-2013;

- **signalen vanuit Suwinet en Inlichtingenbureau optimaal blijven gebruiken het werkproces handhaving aanpassen op de actualiteiten;**
- **leeftijdgebonden mutaties in het werkproces automatiseren, het proces eventueel uitbreiden op andere onderwerpen;**
- **een vernieuwde invoering van het "heronderzoek" onderzoeken en uitwerken in 2011;**
- **de systemen voor risicoanalyse onderzoeken en een keuze maken;**
- **themacontroles 2010/2011; administratief het kadaster, administratief Delta klanten, administratief de jaarlijkse vermogenssignalen, klanten oproepen die langdurig in de uitkering zitten en geen contact hebben, klanten onderzoeken met geringe inkomsten naast de uitkering. Deze controles worden uitgewerkt in samenwerking met de sociaal rechercheur.**
- **herhalingscursus fraudealertheid voor klantmanagers in 2010/2011**

Beleidsregels Terugvordering 2011

Het terugvorderen van ten onrechte of te veel betaalde bijstand is en/of verhaal op derden is een bevoegdheid van het college. Van terugvordering gaat een preventieve werking uit. Als de klant weet dat de te veel verstrekte uitkering moeten worden terugbetaald is fraude niet lonend. Ook is het een belangrijk signaal naar de samenleving. Bijstand moet alleen terecht komen bij die burgers die het nodig hebben. Het plegen van uitkeringsfraude mag onder geen enkele voorwaarde worden beloond door de ten onrechte verleende bijstand niet terug te vorderen.

Omdat de hoogwaardige handhaving en de "terugvordering" nauw met elkaar verweven zijn is het nieuwe beleid voor terugvordering (en verhaal) bij deze beleidsnota gevoegd.

Uitgangspunten van de gemeente voor terugvordering zijn:

- De schuld wordt volledig terugbetaald;
- De debiteur krijgt na een periode van aflossing de kans om met een schone lei te beginnen.
- De uitvoeringskosten worden zo laag mogelijk gehouden;
- Er wordt zoveel mogelijk getracht de uitstroombetaling niet te belemmeren;
- Er wordt rekening gehouden met het armoedebeleid.

Onderzoeksplan 2011

Het onderzoeksplan 2011 is een vervolg en actualisering van het onderzoeksplan 2008.

De signaalgestuurde onderzoeken worden voortgezet. Zoals is beschreven in dit plan wordt er de komende jaren onderzocht hoe de gemeente de onderzoeken op rechtmatigheid gaat vorm geven.

In de bijlage zijn de volgende documenten betreffende terugvordering (en verhaal) toegevoegd:

- Beleidsregels Terugvordering en Verhaal 2011
- Onderzoeksplan 2011

BAR samenwerking

De gemeentes Ridderkerk en Albrandswaard hebben een gezamenlijk beleid op het gebied van hoogwaardig handhaven. De gemeente Barendrecht heeft een eigen beleid op dit onderwerp. In het kader van de BAR-samenwerking worden uitvoeringsactiviteiten op gebied van hoogwaardig handhaven zoveel mogelijk in BAR-verband georganiseerd. Het uitvoeren van de themacontroles van het RCF zijn hier een voorbeeld van.

Regionale Kaders

✓ Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding RCF

Het ministerie van sociale zaken (SZW) steunt en subsidieert het RCF. De gemeente Ridderkerk werkt nauw samen met het RCF Zuid Holland Zuid, één van de negen regionale coördinatiepunten fraudebestrijding. Het RCF richt zich op de doorontwikkeling en inbedding van hoogwaardige handhaving bij gemeenten. Ook begeleidt het RCF de ontsluiting van informatie voor risicoanalyses, verzorgt opleidingen en geeft informatie. Daarnaast is de begeleiding van de multidisciplinaire wijkgerichte aanpak een belangrijke functie van het RCF.

✓ Themacontroles RCF

Het RCF heeft het jaarplan 2010 de volgend acties beschreven;
Een oriënterend onderzoek zal uitgevoerd worden naar een innovatieve manier om zwart werk (waarbij uitkeringsfraude UWV en WWB aan de orde is) te detecteren en aan te pakken. Specifiek voor de gemeenten zullen verder themaonderzoeken worden uitgevoerd, waaronder bestandskoppelingen op grond van de te verwachten uitkomsten mbt risicoprofielen van de SIOD. Ook blijkt er belangstelling voor bv: IBG, partimewerk, Kadaster, Internetverkoop.
Ridderkerk en Albrandswaard sluiten zich aan bij de regionale onderzoeken.

✓ Regionaal Opsporingsteam Sociale recherche (ROTS)

Verder maakt de gemeente Ridderkerk met dertien buurgemeenten deel uit van een regionaal samenwerkingsverband: het Regionaal Opsporingsteam Sociale recherche (ROTS). ROTS bestrijkt een regio van dertien gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Dirksland, Goedereede, Middelharnis, Oostflakkee, Bernisse, Brielle, Hellevoetsluis, Rozenburg, Westvoorne, Ridderkerk en Spijkenisse. Door de samenwerking van de regiogemeenten wordt de deskundigheid en de continuïteit gewaarborgd en de efficiëntie van de sociale recherche bevorderd.

De algemene uitgangspunten van ROTS zijn:

- ✓ misbruik mag niet lonen;
- ✓ preventie verdient de voorkeur boven repressie;
- ✓ het voeren van een lik-op-stuk beleid.

De sociale rechercheur voert samen met de klantmanagers het handhavingsbeleid uit. De activiteiten van ROTS worden beschreven in de jaarplannen. De werkzaamheden van ROTS bestaan voor een groot deel uit het zo efficiënt mogelijk behandelen van de fraudemeldingen door de deelnemende gemeenten. Overdracht van een dossier aan de sociale rechercheur vindt in principe plaats als:

- het schadebedrag mogelijk € 10.000 overschrijdt, omdat de zaak dan strafrechtelijk afgehandeld moet worden;
- het schadebedrag bij witte fraude mogelijk € 35.000 overschrijdt;
- als de ernst van de zaak daar aanleiding toe geeft, bijvoorbeeld bij aanwijzingen naar een georganiseerd verband, grensoverschrijdende zaken of er vermoedens zijn rond personen met een voorbeeldfunctie

De rol van ROTS zal door de coördinator Handhaving nader worden onderzocht.
Er wordt in dit onderzoek aangesloten bij de behoefte van de gemeente op het gebied van opsporing.

✓ **Rol van de sociaal rechercheur**

Naast het begeleiden van een strafrechtelijke zaak is de rol van de sociaal rechercheur de afgelopen jaren ingevuld door middel van :

- het versterken van de poortwachterfunctie; bijvoorbeeld door aanwezig te zijn bij de intakegesprekken of huisbezoeken;
- het coachen van medewerkers op gebied van het signaleren van fraude;
- de medewerkers regelmatig in te lichten over de ontwikkelingen op gebied van fraude en hoogwaardig handhaven;
- een rol te vervullen bij het uitvoeren van de themacontroles.

Deze werkwijze wordt als positief ervaren en voortgezet. De rol van de rechercheur in het strafproces wordt steeds minder omdat de fraude steeds meer moet bedragen om strafrechtelijk te worden afgehandeld. Door alle ontwikkelingen komt een erg hoog fraudebedrag niet zo vaak voor. De rechercheur kan de aandacht daarom grotendeels wijden aan de preventie en de poortwachtersrol. De korte lijn met de klantmanager draagt ook bij aan een grotere fraudealertheid van de klantmanager.

✓ **Toezichthouder**

De gemeente heeft de mogelijkheid om medewerkers de bevoegdheden van het toezichthouderschap te geven. De bevoegdheden van het onderzoek worden dan uitgebreid.
In Ridderkerk/Albrandswaard is hier nog geen invulling aan gegeven.
In 2011 wordt uitgewerkt of er uitvoering wordt gegeven aan deze mogelijkheid.

✓ **Integrale samenwerking**

Bij de opsporing van fraude kan meer worden samengewerkt met andere afdelingen binnen de gemeente. Er is binnen de gemeente veel informatie beschikbaar die gebruikt mag worden. De integrale samenwerking moet dus bevorderd worden. De wettelijke regels van privacy en uitwisseling van informatie moet wel in acht worden genomen.
Om dit proces te stimuleren zullen er bijeenkomsten georganiseerd worden waarbij verschillende interne afdelingen bij elkaar komen om te praten over dit onderwerp.

Overige plannen voor 2011-2013;

- **ontwikkelingen RCF volgen en zo mogelijk aansluiten bij regionale themacontroles**
- **de rol van ROTS verder uitwerken en aanpassen aan de behoefte**
- **de rol van de rechercheur verder uitwerken en inzetten bij de themacontroles**
- **integrale samenwerking binnen de gemeente en anderen instanties opstarten**
- **in 2011 wordt besloten of er een toezichthouder wordt benoemd**

Financiën

Het Handhavingplan 2011 - 2013 brengt niet direct extra kosten met zich mee.
Vanuit het rijk is er over de jaren 2007 tot 2010 extra budget naar de gemeente gekomen voor de inbedding van de hoogwaardige handhaving.
Vanaf 2011 is er geen extra budget en moet het bestaande budget zorgvuldig worden gebruikt.
Als er gekozen wordt voor het invoeren van de heronderzoeken of een systeem voor risico analyse kunnen er wel kosten ontstaan. Dit verhaal zal te zijner tijd in een apart voorstel worden voorgelegd.
De cursus voor de klantmanagers inkomen en werk wordt betaald uit het bestaande budget 2010.

Vervolg

Dit handhavingplan gaat in werking vanaf het moment dat deze wordt vastgesteld en is geldig tot en met 2013. Eind 2013 zal deze nota geëvalueerd worden en zal er naar aanleiding hiervan een nota voor de daarop volgende jaren gerealiseerd worden.

ONDERZOEKSPLAN 2011

WWB= Wet werk en bijstand

WIJ= Wet investering in jongeren

IOAW= Wet inkomensvoorziening voor de oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer

IOAZ= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

Bbz 2004= Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004

Aanvraagprocedure

De poortwachterfunctie is van groot belang om de klant die geen recht heeft bij de poort tegen te houden. Dit bespaart een uitkering maar ook re-integratieactiviteiten die geld kosten. De klant wordt zo snel mogelijk begeleid richting werk. De boodschap is dat de uitkering tijdelijk is en dat de klant er alles aan moet doen om zelf in zijn bestaan te voorzien.

De volgende uitgangspunten zijn hierbij van belang:

- Bij het innemen van een aanvraag is er een persoonlijk gesprek met de klantmanager inkomen en werk.
Er wordt een gezamenlijke intake inkomen en werk gepland;
- Bij de aanvraag wordt een huisbezoek afgelegd. De klant wordt goed geïnformeerd over zijn/haar rechten. Is het huisbezoek verplicht omdat er duidelijke aanwijzingen zijn, of is het huisbezoek vrijblijvend. De gevolgen van een weigering worden goed uitgelegd. De klant wordt schriftelijk om toestemming gevraagd via het formulier huisbezoek (informed consent).
- Het aanvraagdossier moet goed op orde zijn, compleet en de signalen gecontroleerd; een goede voorlichting moet ervoor zorgen dat de klant weet wat de rechten en plichten zijn;
- Als een uitkering langer dan 30 dagen geleden is beëindigd, wordt een volledige intake gedaan, dit is geregeld in de Serviceniveau overeenkomst (SNO) met het UWWWERKbedrijf.

Werkwijze intake nieuwe aanvraag

- De klant meldt zich bij het UWWWERKbedrijf voor een aanvraag WWB, WIJ of IOAW;
- Het UWWWERKbedrijf geeft het aanvraagformulier WWB, WIJ, IOAW aan de klant en overhandigt een brief waarin staat dat de klant zich binnen 5 werkdagen moet melden bij de gemeente. In deze brief staat ook vermeld welke bewijsstukken moeten worden meegenomen;
- Bij een nieuwe aanvraag wordt de uitnodiging voor het intakegesprek persoonlijk overhandigd bij de klant thuis, dit is een onaangekondigd bezoek.
- Het "huisbezoekprotocol" wordt gevolgd. Er wordt schriftelijk toestemming gevraagd aan de klant via het formulier huisbezoek.
- Het intakegesprek wordt gezamenlijk gedaan door de klantmanager werk en inkomen;
- Voor een aanvraag IOAZ en BBZ 2004 meldt de klant zich direct bij de gemeente bij de medewerker BBZ 2004/IOAZ;
- De klant die is opgenomen in het Delta Psychiatrisch Ziekenhuis dient een aanvraag in via het ziekenhuis. Hier zijn werkafspraken voor gemaakt.
- Als het aanvraagdossier niet compleet is na het intakegesprek wordt er een herstelbrief gestuurd zoals is beschreven in de WWB, WIJ, IOAW, IOAZ en de BBZ 2004;
- Bij de intake wordt een informatiemap overhandigd aan de klant en wordt er mondeling de nodige informatie verstrekt om de klant optimaal te informeren over de rechten en plichten. De intentie is om de klant goed te informeren over de rechten en plichten om zo fraude te voorkomen;
- Bij ernstige vermoedens van fraude wordt de sociaal rechercheur bij het aanvraagproces betrokken;
- Bij de intake wordt de Gemeentelijke Basis Administratie en het Suwinet geraadpleegd voor de geregistreerde gegevens van de klant;
- In het kader van de "Wet eenmalige aanvraag" (WEU) worden geen gegevens gevraagd die al bekend zijn vanuit de hierboven genoemde registraties.

Onderzoeken tijdens de uitkering

In de onderzoeksysteematiek zijn de verplichte vaste rechtsmatigheid heronderzoektermijnen losgelaten. Onderzoeken zullen meer dan voorheen gekoppeld worden aan logische stappen in een re-integratietraject. Daarnaast zullen onderzoeken aan de hand van risicoprofielen en themacontroles worden ingericht en signaal gestuurd zijn. Dit is uitgewerkt in het handhavingsbeleid 2011-2012.

Signaalonderzoeken

Bij signaalsturing worden die bijstandsontvangers onderzocht waarover signalen via het "Inlichtingenbureau" binnenkomen die mogelijk op fraude wijzen. Op die manier wordt gericht en systematisch getracht fraude te voorkomen of te beperken. Deze signalen kunnen ook voortkomen uit bestandvergelijkingen via systemen binnen de gemeente of via het re-integratiebedrijf, een fraudealerte klantmanager of via een externe melding (tips).

Belangrijk is dat in dergelijke gevallen snel wordt vastgesteld of een signaal onderzoekswaardig is en dat de klantmanager in beeld heeft wat de mogelijkheden zijn om te komen tot een gericht onderzoek. Mogelijk moet een signaal nader worden onderzocht door de sociale recherche. (bv. waarnemingen, huisbezoek).

Status- en Wijzigingsformulier

Er zijn twee formulieren;

1. Een statusformulier; deze gegevens staan op de achterzijde van de maandelijkse inkomstspecificatie.
2. Een wijzigingsformulier; als de gegevens niet kloppen moet de klant dit via het "wijzigingsformulier" binnen 5 werkdagen doorgeven. Het "wijzigingsformulier" komt bij de administratie binnen, er wordt een bevestiging verstuurd met een nieuw formulier. Wisselende inkomsten worden ook via het "wijzigingsformulier" opgegeven met loonstrook. De controle wordt uitgevoerd door de administratief medewerker. Als er bijzonderheden zijn vindt er een signaal onderzoek plaats door de klantmanager.

Themacontrole

Op basis van een geschat risicoprofiel zijn er jaarlijks themacontroles. Daarbij worden bepaalde groepen klanten in een bepaalde periode gecontroleerd op een vooraf vastgesteld onderwerp. Dit kan een schriftelijk onderzoek zijn of een intensiever onderzoek waarbij de klant persoonlijk wordt benaderd. De themacontrole is opgenomen in de handhaving beleidsregels. Bij de uitvoering van deze controles wordt samengewerkt met het Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding (RCF). De intentie is om de controles in BAR verband uit te voeren (samenwerking Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk).

Voortgangsonderzoeken Inkomen

Als er op het gebied van rechtmatigheid een reden is om de klant binnen een bepaalde termijn te spreken wordt er een "voortgangsonderzoek" gepland. Bijvoorbeeld als er een echtscheidingsprocedure loopt, als het verblijfsdocument moet worden verlengd of als er een wijziging in de gezinssituatie te verwachten is. De leeftijdsgebonden mutaties worden niet gepland via een voortgangsonderzoek. Deze mutaties worden drie maanden voor het plaatsvinden signaleerd door de administratie. Er wordt dan een werkproces "mutatie" opgeboekt door de administratie (jongste kind 18 jaar, 27 jaar in de WIJ, 65 jaar worden etc.).

Mutaties Inkomen

Signalen via de klant of via externe kanalen kunnen leiden tot een mutatie. Het werkproces "mutatieonderzoek inkomen" wordt dan aangemaakt door de klantmanager inkomen en soms door de administratie.

Beëindigingen

Bij het beëindigen van een uitkering wordt het werkproces "beëindiging inkomen" aangemaakt. Bij beëindiging van de uitkering worden de volgende besluiten genomen:

- besluit tot beëindiging van de uitkering (met beschikking aan de klant);
- besluit m.b.t. wederzijdse verplichtingen en afwikkeling daarvan (lopende verplichtingen);
- terugvordering en verhaal, openstaande schulden, zijn er nog andere verplichtingen, afrekening vakantiegeld etc.;

Voortgangsonderzoek Re-integratie

De klantmanager werk bepaalt zelf wanneer een voortgangsonderzoek re-integratie nodig is. De onderzoeken worden in ieder geval gepland:

- als er voor een bepaalde tijd ontheffing is gegeven van de verplichtingen en deze termijn is voorbij;
- als het jongste kind vijf jaar is geworden;
- als er een maatregelonderzoek nodig is (na het opleggen van een maatregel binnen drie maanden);
- als de inburgering is afgerond;
- als het traject/uitkering/werk- leeraanbod ten einde loopt;
- als er een nieuw medisch advies moet worden opgevraagd;
- controle op naleving verplichtingen of traject afspraken;

DEBITEURENONDERZOEKEN

Debiteurenonderzoek Terugvordering en Verhaal

Het beheer van debiteuren bestaat uit twee hoofdactiviteiten:

- het onderzoek van incassomaatregelen bij wanbetaling en
- het periodiek heronderzoek naar de aflossingscapaciteit.

Het beheer van debiteuren is geen statische gegeven. Het debiteuren bestand wisselt per jaar aanzienlijk. Dit wordt veroorzaakt door vorderingen die ontstaan en vorderingen die verdwijnen door aflossing/ afboeking. Het heronderzoek dient ter onderzoek naar veranderde omstandigheden en hun invloed op de periodieke afloscapaciteit. Daarnaast kan een heronderzoek tot doel hebben te onderzoeken of er opnieuw sprake is van een afloscapaciteit zodat de invordering kan worden voortgezet.

WWB, WIJ, IOAW, IOAZ, – debiteuren met uitkering

- één keer per jaar

WWB, WIJ, IOAW, IOAZ, BBZ 2004 – debiteuren zonder uitkering

- geen heronderzoek bij betaling minnelijke regeling op grond van artikel 10 lid 5 van de beleidsregels "Terugvordering en verhaal";
- bij een regeling naar draagkracht: één keer per jaar;
- bij een onbekende verblijfplaats heronderzoek Suwinet: één keer per zes maanden als er recente dienstverbanden worden gezien; één keer per jaar in de overige gevallen;
- Als de debiteur in een schuldtraject zit (wettelijk of minnelijk: één keer per jaar.

Vordering van leenbijstand klanten die geen lopende uitkering ontvangen

- één keer per jaar na beëindiging van de uitkering, tenzij de lening binnen zesendertig maanden is afgelost.

Vorderingen leenbijstand van klanten een lopende uitkering ontvangen

- drie jaar na ingangsdatum vordering;
- onderzoek na zesendertig maanden aflossing voor het eventueel afboeken van de restant schuld.

Krediethypotheken

- één keer per twee jaar.

Verhaalsvorderingen

- één keer per drie jaar onderzoek naar draagkracht;
- een kortere termijn is mogelijk als er eerder een persoonlijke en/of financiële wijziging wordt verwacht;
- één keer per jaar als bij het laatste onderzoek blijkt dat er geen draagkracht aanwezig is;
- verder is het uitgangspunt; zo vaak als in de individuele situatie nodig is.

BBZ 2004

De voorschriften via de Regeling Administratieve Uitvoeringsvoorschriften BBZ 2004 (RAU) zijn vanaf 1 januari 2010 alleen nog van toepassing op de BBZ 2004. (voorheen ook op de IOAW en de IOAZ)

Toepassing RAU voor de BBZ 2004

De termijn van "acht maanden" genoemd in artikel 2, 1e lid van de RAU wordt omgezet in een termijn van **twaalf maanden**. Hiermee wordt aangesloten op de overige verplichtingen vanuit de BBZ 2004 zoals het jaarlijks vaststellen van het belastbaar inkomen e.d. In dit onderzoek wordt ook de aflossing van de vordering meegenomen totdat de vordering is afgelost. Als de vordering niet wordt afgelost volgens de afspraken wordt de vordering omgezet in een "terugvordering" en zal het regiem van de "debiteurenonderzoeken" gaan lopen. Zie voor deze regels in dit plan.

Regels RAU over de heronderzoeken en vorderingen BBZ 2004 geldend vanaf 1 januari 2010

Artikel 2 RAU Heronderzoek en heronderzoeksplan

1° lid; Burgemeester en wethouders verrichten het heronderzoek, uitmondend in een besluit of in een aantekening als bedoeld onder d, binnen acht maanden:

- a. na de ingangsdatum van de uitkering; of indien de uitkering met terugwerkende kracht is toegekend,
- b. na de aanvraagdatum van de uitkering;
- c. na de datum waarop het besluit naar aanleiding van het laatst verrichte heronderzoek werd genomen; of indien tot een zodanig besluit geen aanleiding bestond,
- d. na de datum waarop blijkt een daartoe strekkende aantekening in het dossier van belanghebbende het laatst verrichte heronderzoek werd afgesloten.

2° lid; Burgemeester en wethouders kunnen aan de hand van door hen vast te stellen criteria voor categorieën van uitkeringsgerechtigden en voor te onderzoeken gegevens en omstandigheden termijnen vaststellen die afwijken van de in het eerste lid genoemde termijn, mits:

- a. zij een daartoe strekkend onderzoeksplan hebben opgesteld;
- b. de termijn niet meer bedraagt dan achttien maanden.

Art. 4 RAU; Debiteurenonderzoek en debiteurenonderzoeksplan

1° lid; Burgemeester en wethouders verrichten het debiteurenonderzoek, uitmondend in een besluit of in een aantekening als bedoeld onder c, binnen twaalf maanden:

- a. na de datum waarop de vordering is ontstaan;
- b. na de datum waarop het besluit naar aanleiding van het laatst verrichte debiteurenonderzoek werd genomen; of indien tot een zodanig besluit geen aanleiding bestond,
- c. na de datum waarop blijkt een daartoe strekkende aantekening in het dossier van belanghebbende het laatst verrichte debiteurenonderzoek werd afgesloten.

2° lid; Burgemeester en wethouders kunnen aan de hand van door hen vast te stellen criteria voor categorieën van vorderingen en van personen termijnen vaststellen die afwijken van de in het eerste lid genoemde termijn, indien zij voor de in het eerste lid bedoelde onderzoeken een debiteurenonderzoeksplan hebben opgesteld.

overschrijden, kunnen burgemeester en wethouders toepassing van het eerste lid achterwege laten zolang de belanghebbende zijn verplichtingen nakomt.

RAU= REGELING ADMINISTRATIEVE UITVOERINGSVOORSCHRIFTEN Bbz 2004

BELEIDSREGELS TERUGVORDERING EN VERHAAL 2011

Wwb= Wet werk en bijstand

WIJ= Wet investering in jongeren

IOAW= Wet inkomensvoorziening voor de oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer

IOAZ= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen

Bbz 2004= Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004

Inleiding

Op 1 juli 2009 is de 4e tranche van de Algemene wet bestuursrecht in werking getreden. Het belangrijkste onderwerp dat hierin is geregeld is een wijze van invordering van geldschulden van en aan bestuursorganen.

Voor de huidige praktijk betekent dit dat er wijzigingen dienen te worden aangebracht in de thans geldende procedures en beleidsregels voor wat betreft terugvordering en verhaal van kosten van bijstand.

De invoering van de 4^e tranche is overigens niet van toepassing op alle bijstandsvorderingen. Daar waar het besluit tot terugvordering is genomen voor de inwerkingtreding van de 4^e tranche blijven de "oude" bepalingen van kracht. De voor de inwerkingtreding van de 4^e tranche genomen terugvorderingsbesluiten behouden de executoriale titel.

Het belangrijkste verschil is, naast de wettelijke basis, gelegen in de te volgen procedure alvorens tot dwanginvordering kan worden overgegaan. Onder het oude regime leverde het terugvorderingsbesluit direct een executoriale titel op. De gemeente is verder redelijk vrij in de te volgen procedure. Normaliter volgde en volgt na een of meerdere aanmaningen het traject tot dwangincasso.

Terugvorderingsbesluiten genomen na 1 juli 2009 geven geen executoriale titel. Indien niet tijdig wordt betaald dient allereerst een aanmaning verzonden te worden (na ten minste 6 weken) waarbij kosten van aanmaning in rekening kunnen worden gebracht en wordt een betalingstermijn van 2 weken gegund. Indien ook dan geen betaling wordt ontvangen, wordt een dwangbevel uitgevaardigd. Dit dwangbevel levert vervolgens een executoriale titel op. Bij het dwangbevel kunnen ook de aanmaningsvergoeding, wettelijke rente en de kosten van het dwangbevel worden ingevorderd.

De verdere tenuitvoerlegging is in beide gevallen, besluiten genomen voor en na 1 juli 2009 gelijk en geschiedt op de wijze en overeenkomstig de bepalingen in artikel 60 van de Wwb.

Daarnaast heeft een herijking van het bestaande beleid plaatsgevonden en zijn de beleidsregels aangevuld en gewijzigd. Dit betreft vooral het opnemen van de mogelijkheid tot kwijtschelding dan wel afzien van verdere invordering van verwijtbare vorderingen, onder gestelde voorwaarden. Tevens is een enigszins verruimde mogelijkheid opgenomen tot het treffen van minnelijke betalingsregelingen.

Sinds 1 januari 2009 zijn er wederom verhaalsartikelen opgenomen in de Wwb. Tot 1 januari 2009 werd overgegaan tot verhaal op grond van de overgangswetgeving.

Bij de invoering van de Wwb werd slechts een beperkt stuk verhaalswetgeving opgenomen in de Wwb. Daarvan werd de inwerkingtreding afhankelijk gesteld van de in te voeren wetgeving met betrekking tot de herziening van het kinderalimentatiestelsel.

Uiteindelijk heeft het wetsvoorstel het niet gehaald in de Tweede Kamer en op 5 november 2006 is het voorstel "Wet herziening kinderalimentatiestelsel" door de minister ingetrokken.

Ook na intrekking van het wetsvoorstel heeft nog verhaal plaatsgevonden onder de geldende overgangswetgeving, artikel 13 van de Invoeringswet wet werk en bijstand.

In dat artikel was bepaald dat overgegaan kon worden tot verhaal met toepassing van de onder de Algemene bijstandswet geldende verhaalsbepalingen

Zoals te verwachten viel is de wetgeving aangepast en sinds 1 januari 2009 zijn ook in de Wet werk en bijstand verhaalsartikelen opgenomen. De strekking van de verhaalsartikelen wijkt niet af van de bepalingen zoals deze al onder de Algemene bijstandswet golden. Inmiddels is ook de 4e tranche in de wetgeving verwerkt. De wetswijzigingen zijn verwerkt in de beleidsregels die nu volgen.

HOOFDSTUK 1 TERUGVORDERING

Artikel 1 Bevoegdheid herziening of intrekking van een besluit tot toekenning

Burgemeester en wethouders maken gebruik van de bevoegdheid tot;

- a. Het herzien of intrekken van het toekenningsbesluit ingevolge artikel 54, lid 3 Wwb;
- b. Het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 58 tot en met 60 van de Wwb;
- c. Het herzien of intrekken van het recht op inkomensvoorziening ingevolge artikel 40 WIJ;
- d. Het terugvorderen van ten onrechte verstrekte inkomensvoorziening overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 54 tot en met 56 van de WIJ;
- e. Het herzien of intrekken van het toekenningsbesluit ingevolge artikel 17, lid 3 van de IOAW/IOAZ of ingevolge de Bbz 2004
- f. Het terugvorderen van ten onrechte verstrekte uitkering IOAW/IOAZ overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 25 tot en met 28 van de IOAW/IOAZ.

Artikel 2 Herziening of intrekking van het toekenningsbesluit

Een besluit tot toekenning van de uitkering wordt herzien of ingetrokken indien;

- a. het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht als bedoeld in de betreffende artikelen in de Wwb, WIJ, IOAW en IOAZ, Bbz 2004 of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van de betreffende uitkering.
- b. anderszins de uitkering ten onrechte of tot een te hoog bedrag werd verleend.

Artikel 3 Terugvordering volgens beleidsregels

- a. De uitkering wordt teruggevorderd in de gevallen en op de wijze zoals vermeld in deze beleidsregels.
- b. Daar waar in de beleidsregels wordt vermeld uitkering, zijn deze bepalingen van overeenkomstige toepassing op verleende bijstand ingevolge de Wet werk en bijstand, een inkomensvoorziening ingevolge de Wet investeren in jongeren en een uitkering ingevolge de IOAW, IOAZ en Bbz 2004.

Artikel 4 Terugvordering

Burgemeester en wethouders vorderen de uitkering terug van belanghebbende voor zover deze;

- a. ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend;
- b. in de vorm van geldlening is verleend en de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen;
- c. voortvloeit uit gestelde borgtocht;
- d. als voorschot is verleend en nadien is vastgesteld dat geen recht op uitkering bestaat;
- e. anderszins onverschuldigd is betaald en de belanghebbende dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen, of
- f. anderszins onverschuldigd is betaald, waaronder begrepen dat:
 1. de belanghebbende naderhand met betrekking tot de periode waarover uitkering is verleend, over in aanmerking te nemen middelen beschikt of kan beschikken;
 2. de uitkering is verleend met een bepaalde bestemming en naderhand door de belanghebbende vergoedingen of tegemoetkomingen worden ontvangen met het oog op die bestemming.

Terugvordering van de uitkering als bedoeld onder e. vindt niet plaats indien de betreffende kosten zijn gemaakt meer dan twee jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot terugvordering.

Artikel 5 Terugvordering van gezinsleden.

- a. Onverminderd het bepaalde in artikel 4 van deze verordening wordt de uitkering, indien deze aan een gezin wordt verleend, van alle gezinsleden teruggevorderd.
- b. Indien de bijstand op grond van de Wet werk en bijstand dan wel de inkomensvoorziening op grond van de Wet Investeren in Jongeren naar de norm voor gehuwden had moeten worden verleend, maar dit achterwege is gebleven omdat belanghebbende de inlichtingenverplichting op grond van de Wet werk en bijstand, de Wet Investeren in Jongeren of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, niet of niet

behoorlijk is nagekomen, kan de verstrekte uitkering mede worden teruggevorderd van de gezinsleden met wiens middelen rekening had moeten worden gehouden.

- c. De onder a. en b. genoemde personen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de uitkering die wordt teruggevorderd.

Artikel 6 Afzien van terugvordering wegens dringende redenen.

Indien, gelet op de omstandigheden van persoon en gezin, daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, kan geheel of gedeeltelijk van terugvordering worden afgezien.

Artikel 7 Gedeeltelijk afzien van terugvordering wegens schulden

1. In afwijking van de artikelen 2 tot en met 5 kan, op verzoek van belanghebbende, gedeeltelijk van (verdere) terugvordering worden afgezien, indien:
 - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden;
 - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen, behoudens de in het tweede lid van dit artikel bedoelde vorderingen, van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde uitkering ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid van de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
2. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van:
 - a. vorderingen als gevolg van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende;
 - b. vorderingen welke door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voor zover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.
3. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van (verdere) terugvordering treedt niet in werking voordat een schuldregeling, zoals bedoeld in het eerste lid, tot stand is gekomen.
4. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van (verdere) terugvordering wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd, indien:
 - a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in het eerste lid;
 - b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
 - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.
5. in afwijking van bepaalde in lid 2 onder a. kan medewerking worden verleend indien de hoogte van de resterende vordering daartoe gelet op de totale schuldenlast aanleiding geeft, dan wel uit oogpunt van kosten-baten het akkoord gaan meerwaarde heeft voor de gemeente.

Artikel 8 Afzien van terugvordering wegens kruimelbedragen.

In afwijking van de artikelen 2 tot en met 5 van deze verordening kan van verdere terugvordering worden afgezien indien het restant dat teruggevorderd dient te worden een bedrag van € 75 niet te boven gaat en de kosten van invordering hoger dreigen te worden dan de opbrengst.

Artikel 9 Afzien van verdere terugvordering

1. In afwijking van de artikelen 2 tot en met 5 van deze verordening kan op verzoek van degene van wie wordt teruggevorderd van verdere terugvordering worden afgezien indien de belanghebbende:
 - a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan;
 - b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan maar het achterstallige bedrag over die periode alsnog heeft voldaan;
 - c. gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht en het niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten; of
 - d. een bedrag, gelijk aan minstens 50% van de restsom, in één keer aflost, onder voorwaarde dat:
 - I. de reële verwachting is dat de afkoop van de vordering meer oplevert dan wanneer de gebruikelijke incassoprocedure wordt gevolgd; en
 - II. de debiteur door de afkoop in de gelegenheid wordt gesteld om in een keer uit zijn schuldsituatie te geraken, waarmee mogelijkheden kunnen ontstaan om een nieuwe start te maken in het maatschappelijk verkeer.

2. De in het eerste lid, onder a en b genoemde termijn is drie jaar, indien het gemiddeld inkomen van de belanghebbende in die periode de beslagvrije voet bedoeld in de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet te boven is gegaan.
3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing ten aanzien van:
 - a. vorderingen als gevolg van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende;
 - b. vorderingen welke door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voor zover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.
4. In afwijking van het bepaalde in lid 3 onder a. kan bij vorderingen als gevolg van verwijtbaar gedrag van verdere terugvordering worden afgezien indien;
 - a. Bij verwijtbare vorderingen tot een oorspronkelijk bedrag van € 6000 gedurende ten minste 5 jaar onafgebroken, en naar draagkracht overeenkomstig artikel 10 van deze verordening, werd afgelost, welke periode bij hogere vorderingen wordt verlengd met een periode van één jaar per € 2.500 tot een maximale duur van 12 jaar;
 - b. een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in een keer aflost met dien verstande dat de afkoopsom ten minste overeenkomt met minimaal het bedrag dat op grond van het bepaalde onder a. verschuldigd zou zijn.
 - c. Zelf om kwijtschelding dan wel afkoop verzoekt op grond van het bepaalde onder a. en b.

Artikel 10 Aflossingshoogte vordering

1. De hoogte van het aflossingsbedrag voor de schuldenaar met een inkomen op bijstandsniveau wordt vastgesteld op:
 - a. indien het een geldlening betreft: 6% van de (theoretisch) van toepassing zijnde bijstandsnorm (incl. vakantietoeslag);
 - b. indien het een andere vordering betreft: het bedrag waarmee de uitkeringsaanspraken de van toepassing zijnde beslagvrije voet (90% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm (incl. vakantietoeslag)) te boven gaat.
 - c. De hoogte van het aflossingsbedrag voor de schuldenaar met een inkomen dat hoger is dan bijstandsniveau wordt vastgesteld op 50% van de netto normoverschrijding.
2. Aflossing van leenbijstand, als er sprake is van bijzondere bijstand, vindt gedurende 36 maanden plaats, als de volledige aflossingscapaciteit gedurende die periode is ingezet voor de aflossing en de aflossing gedurende 36 maanden aaneengesloten heeft plaatsgevonden. Indien de termijn van terugbetaling minder dan 3 jaar bedraagt, kan het te hanteren percentage volgens het eerste en tweede lid lager worden vastgesteld.
3. De maximale aflossingsduur voor het terugbetalen van bedrijfskapitaal op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) dat in de vorm van een geldlening is verstrekt wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004. De verschuldigde rente wordt gelijkgesteld aan het door het ministerie van SZW vastgestelde percentage.
4. Indien omstandigheden gelegen in persoon of gezin daartoe aanleiding geven kan van lid 1 en 2 worden afgeweken.
5. In afwijking van het bepaalde in lid 1 tot en met 4, kan zonder nader draagkrachtonderzoek akkoord worden gegaan met een betalingsregeling indien de vordering daardoor binnen een redelijke termijn zal zijn voldaan, volgens onderstaande richtlijn;

vordering in €		aflossingstermijn
<	€ 1.500	12 maanden
€ 1.500 tot	€ 3.600	24 maanden
€ 3.600 tot	€ 7.200	36 maanden
€ 7.200 tot	€ 10.000	48 maanden
> € 10.000		60 maanden
6. indien een betalingsregeling wordt getroffen als bedoeld in lid 5, kan niet worden afgezien van verdere terugvordering op grond van het bepaalde in artikel 9 van deze verordening.

Artikel 11 Verrekening en beslaglegging

Indien de belanghebbende niet bereid is tot het treffen van een minnelijke betalingsregeling, of een eerder opgelegde betalingsverplichting niet (meer) nakomt, dan wordt het terugvorderingsbesluit ten uitvoer gelegd door middel van:

1. Verrekening met de maandelijks verleende bijstand ingevolge de Wet werk en bijstand, op grond van artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek; of bij het ontbreken van deze mogelijkheid
2. Een executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; of
3. Beslag in de zin van het Tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 12 Rente en kosten

1. Rente en kosten ter hoogte van 15% van de hoofdsom met een maximum van € 750 worden in rekening gebracht indien;
 - a. moet worden overgegaan tot verrekening of beslaglegging, als bedoeld in artikel 11 van deze verordening;
 - b. bij overdracht ter incasso van de vordering aan een deurwaarder
 - c. en bij het uitvaardigen van een dwangbevel als bedoeld in artikel 4:119 van de Awb.
2. Indien het een actieve klant betreft en de gestelde vordering direct wordt verrekend met de lopende uitkering, worden geen kosten in rekening gebracht.

Artikel 13 Bruterij

1. Loonbelasting en de premies volksverzekeringen waarvoor de gemeente die de bijstand verstrekt krachtens de Wet op de loonbelasting 1964 inhoudingsplichtig is, alsmede de vergoeding bedoeld in artikel 46 van de Zorgverzekeringswet, worden teruggevorderd, voor zover deze belasting, premies en vergoeding niet verrekend kunnen worden met de belastingdienst.
2. Bruterij van de vordering blijft achterwege indien de vordering als gevolg van een herziening van het recht op uitkering niet het gevolg is van de schending van de inlichtingenplicht dan wel de uitkering onverschuldigd werd betaald.

HOOFDSTUK 2 Verhaal Wwb (artikel 61) en de WIJ (artikel 57)

Artikel 14 Verhaal van bijstand op grond van onderhoudsplicht.

Burgemeester en wethouders maken gebruik van de bevoegdheid tot het verhalen van kosten van bijstand op grond van de Wet werk en bijstand (Wwb) dan wel de inkomensvoorziening op grond van de Wet Investeren in Jongeren (WIJ):

- a. Tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek: op degene die bij het ontbreken van gezinsverband zijn onderhoudsplicht jegens zijn echtgenoot, of minderjarig kind niet of niet behoorlijk nakomt en op het minderjarige kind dat zijn onderhoudsplicht jegens zijn ouders niet of niet behoorlijk nakomt;
- b. Tot de grens van de onderhoudsplicht als bedoeld in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek: op degene die zijn onderhoudsplicht na echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed niet of niet behoorlijk nakomt.

Artikel 14a Geen verhaal van bijstand bij bijstandsverlening aan jong meerderjarigen.

Burgemeester en wethouders maken geen gebruik van de bevoegdheid tot het verhalen van kosten van bijstand op degene die zijn onderhoudsplicht op grond van artikel 395a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek niet of niet behoorlijk nakomt jegens zijn meerderjarig kind (18 t/m 20-jarigen) aan wie bijzondere bijstand is verleend in aanvulling op de inkomensvoorziening op grond van de Wet Investeren in Jongeren.

Artikel 15 Verhaal van bijstand, schenking en nalatenschap

Burgemeester en wethouders maken gebruik van de bevoegdheid tot het verhalen van kosten van bijstand op grond van de Wwb dan wel de inkomensvoorziening op grond van de WIJ;

- a. Op degene aan wie de persoon die bijstand ontvangt of heeft ontvangen een schenking heeft gedaan voor zover bij het besluit op de aanvraag Wwb dan wel de aanvraag op grond van de WIJ met de geschonken middelen rekening zou zijn gehouden indien de schenking niet had plaatsgevonden, tenzij gelet op alle omstandigheden aannemelijk is dat de schenker ten tijde van de schenking de noodzaak van bijstandsverlening dan wel inkomensvoorziening redelijkerwijs niet heeft kunnen voorzien;
- b. Op de nalatenschap van de persoon indien:
 - I. Aan die persoon ten onrechte of tot een te hoog bedrag bijstand op grond van de Wwb dan wel de inkomensvoorziening op grond van de WIJ is verleend of anderszins onverschuldigd is betaald voor zover de die persoon dat redelijkerwijs kon begrijpen;
 - II. Bijstand is verleend in de vorm van een geldlening of als gevolg van borgtocht.

Artikel 16 Beoordeling onderhoudsplicht

Bij de beoordeling van het bestaan van het verhaalsrecht als bedoeld in artikel 14 van deze verordening en de omvang van het te verhalen bedrag wordt rekening gehouden met de maatstaven die gelden en de omstandigheden die van belang zijn in het geval dat de rechter dient te beslissen over de vraag of en, zo ja, tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed zou moeten worden toegekend.

Artikel 17 Afzien van verhaal wegens dringende redenen

Indien, gelet op de omstandigheden van persoon en gezin, daarvoor dringende redenen aanwezig zijn, kan in afwijking van artikel 14 en 15 van deze verordening geheel of gedeeltelijk van verhaal worden afgezien.

Artikel 18 Verhaal op grond van een alimentatiebeschikking

1. Indien een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud, verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, uitvoerbaar is maar niet wordt nagekomen, wordt verhaald in overeenstemming met deze uitspraak.
2. Het besluit tot verhaal wordt in dat geval bij brief medegedeeld aan degene op wie wordt verhaald, met de aanmaning het verschuldigde binnen dertig dagen na verzending van de brief te voldoen.

3. Indien aan de aanmaning geen gevolg wordt gegeven vordert de gemeente het verschuldigde met uitsluiting van degene die de bijstand dan wel de inkomensvoorziening ontvangt.
4. Het besluit tot verhaal levert een executoriale titel op, die op kosten van de schuldenaar wordt betekend en wordt ten uitvoer gelegd door middel van executoriaal beslag overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479elid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 19 Wijziging van de vastgestelde onderhoudsbijdrage door de rechter

De gemeente verzoekt de rechter het verhaalsbedrag in afwijking van een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud, verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, vast te stellen indien de rechter:

- a. Deze uitspraak zou kunnen wijzigen op de gronden genoemd in de artikelen 157 en 401 van dat boek;
- b. Geen rekening heeft kunnen houden met alle voor de betrokken beslissing in aanmerking komende gegevens en omstandigheden betreffende beide partijen.

Artikel 20 Wijziging draagkracht

Er wordt niet overgegaan tot het gewijzigd vaststellen van een betalingsverplichting indien de draagkracht niet meer blijkt te zijn vermeerderd ten opzichte van het vorige onderzoek dan met € 50 per maand of blijkt te zijn verminderd dan met een bedrag van € 25 per maand.

Artikel 21 ingangsdatum verhaal

- a. Indien op grond van artikel 14 wordt overgegaan tot het instellen van verhaal, gaat een eventueel op te leggen onderhoudsbijdrage niet eerder in dan de dag volgende op die van de eerste aanschrijving van de onderhoudsplichtige;
- b. Indien tussen de aanschrijving van de onderhoudsplichtige en het opleggen van een onderhoudsbijdrage een langere termijn is verstreken dan 2 maanden en deze langere termijn niet is te wijten aan de onderhoudsplichtige, gaat een op te leggen onderhoudsbijdrage niet eerder in dan de dag volgende op de datum van het besluit tot het opleggen van een onderhoudsbijdrage.

Artikel 22 Ambtshalve vaststelling

Indien degene op wie verhaal wordt ingesteld geen dan wel onvoldoende gegevens verstrekt voor het vaststellen van de grens van de onderhoudsplicht wordt de verschuldigde onderhoudsbijdrage ambtshalve vastgesteld op;

1. indien er sprake van onderhoudsplicht jegens de voormalige partner en/of de in de bijstand begrepen minderjarige kinderen, de volledige kosten van bijstand.
2. indien er uitsluitend sprake is van onderhoudsplicht jegens de in de bijstand begrepen minderjarige kinderen, het maximale bedrag zoals vermeld in de in de Tremanormen gehanteerde tabel Eigen aandeel kosten van kinderen, met een maximum van de kosten van bijstand.

Artikel 23 Gedeeltelijk afzien van verhaal wegens schulden

1. In afwijking van artikel 14 en 15 van deze verordening wordt op verzoek van degene op wie verhaald wordt gedeeltelijk afgezien van het (verder) verhalen van kosten van bijstand dan wel inkomensvoorziening voor zover het betreft verschuldigde verhaalsbedragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn, indien:
 - a. Redelijkerwijs te voorzien is dat degenen op wie wordt verhaald niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden;
 - b. Redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. De vordering van de gemeente wegens verhaal van bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
2. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van het (verder) verhalen treedt niet in werking voordat een schuldregeling, zoals bedoeld in het eerste lid, tot stand is gekomen.
3. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van (verder) verhaal wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd, indien:

- a. Niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen die voldoet aan de eisen bedoeld in het eerste lid;
- b. De belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
- c. Onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 24 Afzien van verhaal wegens kruimelbedragen

Indien het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 50 per maand, kan van verhaal worden afgezien.

Artikel 25 Verhaal in rechte

Indien de belanghebbende niet uit eigen beweging bereid is de verlangde gelden aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, wordt overgegaan tot verhaal in rechte.

HOOFDSTUK 3 SLOTBEPALINGEN

Artikel 26 Interne richtlijnen

Over alle genoemde onderwerpen in deze beleidsregels kan in interne richtlijnen een nadere regeling plaatsvinden. Deze interne richtlijnen worden vastgesteld door Burgemeester en wethouders.

Artikel 27 Afwijken van bepalingen / hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen ten gunste van de klant afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, indien toepassing van de beleidsregels tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 28 Beslissing Burgemeester en wethouders in gevallen waarin de beleidsregels niet voorzien

In gevallen, de uitvoering van deze beleidsregels betreffende, waarin deze beleidsregels niet voorzien, beslissen de Burgemeester en wethouders.

Artikel 29 Citeertitel en inwerkingtreding

1. Deze beleidsregels worden aangehaald als "Beleidsregels terugvordering en verhaal 2011 Wwb, WIJ, IOAW, IOAZ en Bbz 2004".
2. Deze beleidsregels treden in werking op de dag na vaststelling.

TOELICHTING BELEIDSREGELS TERUGVORDERING EN VERHAAL

HOOFDSTUK 1 TERUGVORDERING

Artikel 1 Herziening, intrekking en terugvordering

In artikel 54 lid 3 van de Wwb, artikel 40 WIJ en artikel 17 lid 3 van IOAW en IOAZ, wordt het college de bevoegdheid gegeven om een besluit tot toekenning van bijstand te herzien of in te trekken.

In de artikelen 58 tot en met 60 van de Wwb, artikelen 54 tot en met 56 van de Wij en de artikelen 25 tot en met 28 van de IOAW en IOAZ wordt het college de bevoegdheid gegeven om kosten van bijstand terug te vorderen op de gronden vermeld in die artikelen.

Het is daarom aan het college om te bepalen of het college van de gegeven wettelijke bevoegdheid gebruik wenst te maken.

In dit artikel is bepaald dat het college gebruik maakt van de wettelijk gegeven bevoegdheid.

Daar waar in vervolg van de toelichting uitsluitend de artikelen worden genoemd uit de Wwb worden eveneens bedoeld de artikelen van gelijke strekking in de WIJ, IOAZ en IOAW,

Artikel 2 Herziening of intrekking van het toekenningsbesluit

Herziening of intrekking van het toekenningsbesluit kan geschieden op de 2 gronden vermeld in de betreffende artikelen van de Wwb, WIJ, IOAW en IOAZ.

Indien de belanghebbende de op hem rustende inlichtingenplicht jegens het college en het UWWERKbedrijf (artikelen 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen) niet of niet behoorlijk nakomt, en indien de uitkering anderszins ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend. Op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur kan dit in het laatste geval alleen als de belanghebbende redelijkerwijs kon begrijpen dat hij teveel of ten onrechte uitkering ontving. Dit is geregeld in artikel 2 onder a van deze beleidsregels.

Het belangrijkste onderscheid in herziening van het recht op uitkering is gelegen in de omstandigheid aan wie de verwijtbaarheid kan worden toegerekend. Dit kan veroorzaakt zijn door schending van de inlichtingenplicht door de klant of door een fout van de gemeente.

Herziening geschiedt op grond van artikel 54 lid 3 van de Wwb, artikel 40 lid 3 van de WIJ, artikel 17 lid 3 van de IOAW en IOAZ. In alle wetten kent het 3^e lid een onderdeel a en b.

Herziening op grond van het onderdeel a geschiedt indien er sprake is van schending van de inlichtingenplicht. Herziening op grond van onderdeel b geschiedt indien er sprake is van een fout van de gemeente, aangeduid als "indien de uitkering anderszins ten onrechte of tot een te hoog bedrag werd vastgesteld". Herziening van het recht op bijstand geschiedt in die gevallen waarin nog recht op (gedeeltelijke) bijstandsverlening blijft bestaan. Indien blijkt dat geen recht meer bestaat wordt het recht op uitkering ingetrokken.

Door de herziening wordt in feite de besluitvorming in overeenstemming gebracht met de situatie zoals deze had moeten zijn. Door de gewijzigde besluitvorming komt daardoor de juridische grondslag (geheel of gedeeltelijk) onder de al betaalde uitkering te vervallen.

Artikel 3 Terugvordering volgens beleidsregels

In dit artikel is bepaald dat het college ten aanzien van de wijze van terugvordering nadere regels heeft gesteld en dat overeenkomstig deze regels terugvordering geschiedt.

Artikel 4 Terugvordering

In dit artikel is bepaald is welke gevallen het college overgaat tot terugvordering. De strekking van dit artikel is overeenkomstig het bepaalde in de terugvorderingsartikelen van de Wwb, WIJ, IOAW,IOAZ en Bbz2004.

Ad a. Dit betreft terugvordering als gevolg van een herziening of intrekkingbesluit.

Ad b. Betreft terugvordering van een op grond van de Wwb toegekende lening. Indien door belanghebbende(n) de daaraan verbonden verplichting tot aflossing niet wordt nagekomen wordt een besluit tot terugvordering genomen.

Ad c. Terugvordering indien de gemeente wordt aangesproken op een gestelde borgtocht. Indien belanghebbende zijn verplichtingen jegens de primaire verstrekker niet nakomt en de gemeente wordt als borgsteller aangesproken om het restant aan de primaire schuldeisers te voldoen, kan de gemeente op grond van deze bepaling overgaan tot terugvordering van belanghebbende.

Ad d. Als bijstand of inkomensvoorziening is verstrekt bij wijze van voorschot, in afwachting van een definitieve beslissing op een ingediende aanvraag, wordt deze normaliter verrekend met de toegekende uitkering. Indien echter nadien blijkt dat er geen recht bestaat op uitkering of de uiteindelijk toegekende uitkering is onvoldoende voor volledige verrekening van het verstrekte voorschot, geschiedt terugvordering.

Ad e. Dit betreft teveel betaalde uitkering op grond van een administratieve vergissing. Een belangrijk onderscheid in deze ten opzichte van herziening op grond van "anderszins ten onrechte of tot een te hoog bedrag werd vastgesteld" is dat aan deze terugvordering geen herziening van het recht op uitkering voorafgaat. Het betreft hier vooral die gevallen waarbij de uitkering niet overeenkomstig de besluitvorming betaalbaar werd gesteld.

Ad f. Hier wordt bedoeld terugvordering wegens later ontvangen of ter beschikking gekomen middelen. Ook hier wordt een terugvorderingsbesluit niet voorafgegaan door een herzienings- of intrekingsbesluit. Immers ten tijde van de uitkeringsverlening was het recht op uitkering correct aangezien de aanspraak of de beschikking over de in aanmerking te nemen middelen eerst later geëffectueerd is kunnen worden en er dus ten tijde van de uitkeringsverlening niet over kon worden beschikt.

Als laatste is wettelijk bepaald dat ingeval van een administratieve vergissing als bedoeld onder e, terugvordering slechts kan geschieden voor zover de kosten van bijstand zijn gemaakt binnen 2 jaar voorafgaand aan de datum van het besluit tot terugvordering.

Naast bovenstaande bepalingen is van belang de zogenaamde 6-maanden jurisprudentie. De Centrale Raad van Beroep heeft in diverse uitspraken bepaald dat indien een uitvoeringsorgaan beschikt over gegevens welke moeten leiden tot aanpassing van het recht op uitkering, zij binnen een redelijke termijn daartoe moeten overgaan. De vanaf de datum van ontvangst van de gegevens daardoor teveel verstrekte uitkering kan niet worden teruggevorderd indien een termijn van meer dan 6 maanden is verstreken.

Artikel 5 Terugvordering van gezinsleden

In dit artikel is bepaald van wie kan worden teruggevorderd.

Het meest voorkomende geval is genoemd onder a. Daar waar bijstand werd of wordt verleend aan gehuwden, of daarmee gelijkgestelden, kan terugvordering geschieden van beide partners.

Onder b wordt bedoeld op met name de verzwegen samenwoning. Hoewel de aanvankelijk "onbekende" partner niet in de bijstandsverlening was betrokken kan deze toch aansprakelijk worden gesteld aangezien de aanwezigheid van die partner wel van belang was voor de bepaling van het recht op en de hoogte van de bijstandsverlening.

De onbekende partner is echter alleen aansprakelijk te stellen indien wordt teruggevorderd op grond van de Wwb of de WIJ.

Dit dient echter zuiver te worden toegepast. Indien de belanghebbende heeft samengewoond met een partner buiten de gemeentegrenzen, is de partner niet aansprakelijk te stellen.

De feitelijke grond voor de herziening en terugvordering, hoewel ingegeven door de samenwoning, is dan niet zo zeer de samenwoning doch het verblijf buiten de gemeente. In dat geval is de onbekende partner niet van belang voor het recht op uitkering.

Artikel 6 Afzien van terugvordering wegens dringende redenen

De vraag wat dringende redenen zijn om van terugvordering af te zien is niet in zijn algemeenheid te beantwoorden omdat ze altijd gerelateerd zijn aan de individuele omstandigheden. Duidelijk is wel dat zowel financiële als niet financiële factoren mee dienen te wegen in de beoordeling toepassing te geven aan dit artikel. Bij het mee laten wegen van financiële factoren dient altijd te worden gerealiseerd dat de belanghebbende hoe dan ook de bescherming heeft van de beslagvrije voet.

Verder is nog relevant te realiseren dat ook tijdelijk van terugvordering kan worden afgezien. Indien toepassing wordt gegeven aan dit artikel zal uitvoerig moeten worden gerapporteerd wat de dringende redenen zijn om te besluiten van terugvordering af te zien.

Artikel 7 Gedeeltelijk afzien van terugvordering wegens schulden

Indien de belanghebbende in beginsel in staat moet worden geacht zijn schulden binnen een redelijke periode te kunnen voldoen, is er geen reden om af te zien van terugvordering. Pas als voorzienbaar is dat de belanghebbende niet zal kunnen doorgaan met het betalen van zijn schulden kan er aanleiding zijn om gedeeltelijk van terugvordering af te zien (algemene bevoegdheid artikel 58 Wwb). Omdat volgens de 'Gedragscode Schuldregeling Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet' slechts aan schuldsanering wordt meegewerkt als het hele schuldbedrag kan worden gesaneerd, kan de gemeente alleen dan toestemmen in het gedeeltelijk afzien van terugvordering indien alle schuldeisers meewerken. Immers, een schuldregeling kan alleen dan tot stand komen als alle schuldeisers hieraan meewerken.

Ten aanzien van fraudeschulden wordt een strengere houding in acht genomen. Indien de rechter op grond van de Wet schuldsanering natuurlijke personen een schuldsaneringstraject vaststelt met inbegrip van de fraudeschuld zal de gemeente zich hierbij neer moeten leggen.

In niet alle gevallen is het redelijk om strikte toepassing te geven aan het bepaalde in het 2° lid onder a. te weten het niet verlenen van medewerking in geval van verwijtbare vorderingen.

Het moet o.a. onredelijk worden geacht om daar waar de verwijtbare vordering slechts een fractie uitmaakt van het totaal te saneren schuldenpakket, op grond van strikte toepassing een sanering te blokkeren.

Daarnaast kan het mogelijk zijn dat op grond van een minnelijke regeling of sanering meer zal worden ontvangen dan bij uiteindelijke toelating tot de WSNP. Ook in deze gevallen is de gemeente erbij gebaat om akkoord te gaan.

Artikel 8 Afzien van terugvordering wegens kruimelbedragen

Indien de uitkering die ten onrechte is uitbetaald lager is dan € 75 dan kan van verdere terugvordering worden afgezien. Uitdrukkelijk is gekozen voor de term dat van "verdere" terugvordering kan worden afgezien. Dit impliceert dat altijd tot terugvordering wordt overgegaan.

Als de restantschuld lager is dan € 75 en vanwege het achterwege blijven van aflossingen hierop de kosten van invordering hoger dreigen te worden dan de opbrengst kan op grond van deze bepaling van terugvordering worden afgezien.

Artikel 9 Afzien van verdere terugvordering

Het uitgangspunt is en blijft dat ten onrechte verstrekte uitkering zoveel mogelijk worden teruggevorderd.

Aan een beslissing tot buiten invordering stellen (algemene bevoegdheid artikel 58 Wwb) dient altijd een individuele beoordeling ten grondslag te liggen. Deze individuele beoordeling moet vooral raakvlakken hebben met uitstroombevordering en armoedebestrijding.

Tevens is deze bepaling bedoeld om het debiteurenbestand beheersbaar te houden. Na een termijn van ten minste 5 jaar en indien gedurende deze termijn volledig aan de betalingsverplichting is voldaan, kan van verdere terugvordering worden afgezien.

Een uitzondering wordt gemaakt voor verwijtbare vorderingen. Voor verwijtbare vordering geldt echter ook dat op enig moment afgezien moet kunnen worden van verdere terugvordering.

Voorwaarde daarbij is dan wel dat gedurende de periode van aflossing, deze is geschied naar draagkracht en bovendien afhankelijk van de hoogte van de vordering een andere (langere) termijn geldt. Ook geldt een passief beleid in deze. Het initiatief tot kwijtschelding ligt bij de betreffende klant. Uit de toevoeging "ten minste" volgt bovendien dat geen recht bestaat op restitutie van betaalde bedragen indien langer werd afgelost dan de gestelde minimale termijn.

Artikel 10 Aflossingshoogte vordering

De hoogte van het aflossingsbedrag is afhankelijk van de soort vordering en het inkomen van de schuldenaar.

In geval een geldlening wordt teruggevorderd van een schuldenaar met een inkomen op minimumniveau bedraagt het aflossingspercentage 6% van de toepasselijke bijstandsnorm (inclusief vakantietoeslag en rekening houdend met eventuele toeslagen en / of verlagingen). Met het percentage van 6% wordt beoogd gelijke tred te houden met een reguliere kredietverstrekker. Het reguliere circuit wordt als voorliggende voorziening aangemerkt maar als het de belanghebbende niet mogelijk is hiervan gebruik te maken, kan een geldlening worden verstrekt door de gemeente. Het ligt voor de hand hierbij een evenredige bezwaring te hanteren.

In geval uit andere hoofde dan een geldlening wordt teruggevorderd van een schuldenaar met een inkomen op minimumniveau bedraagt de aflossing het bedrag waarmee de uitkeringsaanspraken de van toepassing zijnde beslagvrije voet (90% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm (incl. vakantietoeslag)) te boven gaat.

Indien de schuldenaar een inkomen heeft dat hoger is dan het minimumniveau, wordt de aflossingshoogte vastgesteld op 50% van het verschil tussen het inkomen van de schuldenaar en deze toepasselijke bijstandsnorm, zowel in geval van terugvordering van een geldlening als in geval van terugvordering uit andere hoofde. Hiermee wordt bewerkstelligd dat werken lonend is, ook op dit gebied. Immers, de bijstandsgerechtigde houdt slechts 90% over van de toepasselijke bijstandsnorm, de werkende houdt daarvan 100% over plus nog 50% van de inkomsten boven het minimum. In geval de vordering het gevolg is van verstrekt bedrijfskapitaal, wordt aansluiting gezocht bij de Bbz en wordt de maximale aflossingsduur bepaald op 10 jaar. Gedurende de aflossingsperiode is (dag)rente verschuldigd over het totale uitstaande bedrag. Deze rente wordt vastgesteld op het percentage dat het ministerie van SZW hanteert op het moment van verstrekking van het bedrijfskapitaal.

Aangezien in de Wwb de aflossingshoogte niet is afgebakend is het mogelijk zowel ten voordele als ten nadele van de schuldenaar het aflossingsbedrag bij te stellen. Er dient wel rekening mee gehouden te worden dat het niet afbakenen in de Wwb is ingegeven door de 100% financiële verantwoordelijkheid die de gemeenten krijgen en de daarmee gepaard gaande deregulering. Daar is niet mee beoogd een inbreuk te maken op de binnen de Abw bestaande praktijk dat de aflossingsbedragen zodanig worden vastgesteld dat die voor de belanghebbende niet onevenredig bezwarend zijn. De mogelijkheid bestaat bovendien om in afwijking van het voorgaande een regeling te treffen. Dit bevordert de effectiviteit en voorkomt onnodige heronderzoeken.

Artikel 11 Verrekening en beslaglegging

In tegenstelling tot de Abw kent de Wwb geen bepalingen over verrekening en pseudo-verrekening. Het terugvorderingsbesluit levert geen executoriale titel op. Echter een dwangbevel geeft op grond van artikel 4:116 Awb een executoriale titel. De gemeente kan overgaan tot dwanginvordering door middel van verrekening (wanneer aan de debiteur bijstand wordt verleend), of door middel van het leggen van vereenvoudigd derdenbeslag. Daarnaast staat ook de "gewone" weg van executoriaal beslag open, daar waar verrekening of vereenvoudigd derdenbeslag niet mogelijk is. Deze omstandigheid kan zich voordoen wanneer er geen inkomstenbron beschikbaar is, of wanneer beslag wordt gelegd op een onroerend goed.

Verrekening met de bijstand wordt gebaseerd op artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek. Voor deze vorm van verrekenen moet aan de volgende eisen worden voldaan:

- Er moet een wederkerig schuldenaarschap bestaan. Het gaat om het over en weer voldoen van een schuld. De door de belanghebbende te ontvangen bijstand en de ten onrechte verleende bijstand die moet worden terugbetaald, worden beschouwd als de hier bedoelde wederkerige schuld.
- Er moet gelijksoortigheid van schuld en prestatie zijn. Hieruit vloeit voort dat bijstand alleen met bijstand kan worden verrekend. Dit betekent dat een ten onrechte verleende bijstand niet met bijvoorbeeld een WMO-vergoeding kan worden verrekend.
- Er moet een bevoegdheid zijn om betaling van de vordering af te dwingen. Verrekening is een vorm van tenuitvoerlegging.
- Bij verrekening is de gemeente gehouden aan de beslagvrije voet.
- Verrekening kan alleen voor zover de uitkering voor beslag vatbaar is (dus bijvoorbeeld niet met bijzonder bijstand voor specifieke kosten).

Ten uitvoerlegging door middel van beslag kan geschieden conform de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De gemeente heeft de mogelijkheid van vereenvoudigd derdenbeslag op loon of uitkering.

Artikel 12 Rente en kosten

Wanneer de belanghebbende de betalingsverplichting niet nakomt, dan dienen voor de in artikel 12 genoemde vormen van dwanginvordering kosten te worden gemaakt. Deze kosten hebben betrekking op zowel verschuldigde rente als overige kosten van betekening en dergelijke. Deze kosten worden in beginsel vastgesteld op een percentage 15% van de hoofdsom met een maximum van € 750.

Artikel 13 Bruterij

In de Wwb is het bruterij van de bijstandsvordering, over het algemeen aan het einde van het kalenderjaar, als bevoegdheid opgenomen in artikel 58 lid 4 Wwb. Door het opnemen van dit artikel in de beleidsregels wordt geregeld dat in die gevallen waarin de vordering niet binnen het kalenderjaar kan worden terugbetaald, deze zal worden gebruteerd.

Daarnaast is het niet ongebruikelijk om bruterij van een vordering achterwege te laten indien de terugvordering niet verwijtbaar is aan de klant. Veelal heeft dan herziening van het recht op uitkering plaatsgevonden op grond van artikel 54 lid 3 onder b van de Wwb "anderszins de bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag werd verleend.", of er heeft terugvordering plaatsgevonden op grond van artikel 58 lid 1 onder e Wwb "anderszins onverschuldigd is betaald voor zover belanghebbende dit redelijkerwijs had kunnen begrijpen".

HOOFDSTUK 2 VERHAAL

Algemeen

In artikel 57 van de WIJ is bepaald dat op verhaal van kosten van de inkomensvoorziening paragraaf 6.5 van de Wet werk en bijstand van overeenkomstige toepassing is. In paragraaf 6.5 van de Wet werk en bijstand zijn sinds 1 januari 2009 verhaalsartikelen opgenomen.

Tot 1 januari 2009 had de Wwb weliswaar verhaalsartikelen maar de inwerkingtreding daarvan was aangehouden in afwachting van de invoering van de Wet herziening kinderalimentatiestelsel. Op basis van het geldende overgangsrecht kon tot 1 januari 2009 worden overgegaan tot verhaal op grond van artikel 13 van de Invoeringswet Wwb waarin was bepaald dat ten aanzien van verhaal de artikelen 92 t/m 105 en artikel 141 Abw van kracht bleven. Het wetsvoorstel met betrekking tot de herziening van het kinderalimentatiestelsel is echter nimmer ingevoerd en werd op 9 november 2006 geheel ingetrokken.

Per 1 januari 2009 is de overgangswetgeving (Invoeringswet Wwb) komen te vervallen en zijn er nieuwe verhaalsartikelen in de Wwb opgenomen. Er is, daar waar noodzakelijk, rekening gehouden met de 4^e tranche van de Algemene wet bestuursrecht. Ondanks de kennelijke reparatie van de wetgeving per 1 januari 2009 valt op dat in artikel 56 Wwb nog steeds wordt vermeld dat deze op een later tijdstip in werking zal treden. Dit artikel gaat over het opleggen van de verplichting aan de klant om kinderalimentatie te vorderen. De verwachting is dat de wetgever dit artikel nog gaat aanpassen. De bijstandsklant die geen alimentatie heeft gevraagd bij de echtscheiding krijgt bij aanvang van de uitkering de verplichting om alimentatie te vorderen voor zichzelf en de kinderen. Deze verplichting wordt opgelegd met toepassing van artikel 55 Wwb.

Artikel 14 Verhaal van bijstand

Onder a. en b. worden de verhaalsmogelijkheden op de (ex)echtgenoot en de daarmee gelijkgestelde (ex)geregistreerde partner bedoeld ten aanzien van zijn onderhoudsplicht jegens zijn (ex)echtgenoot en/of minderjarige kinderen.

Artikel 14a Geen verhaal van bijstand bij bijstandsverlening aan jong meerderjarigen

Burgemeester en wethouders maken geen gebruik van de bevoegdheid tot het verhalen van bijzondere bijstand verleend aan jong meerderjarigen (18- 21 jaar)

Artikel 15 verhaal van bijstand, schenking en nalatenschap

Hierin is het verhaal van een schenking en het verhaal op de nalatenschap geregeld. .

Artikel 16 Beoordeling onderhoudsplicht

Indien de rechter (nog) geen uitspraak heeft gedaan over de onderhoudsplicht, dan zal voor de vaststelling van het verhaalsbedrag een berekening worden gemaakt op basis van de rechterlijke maatstaven. De zogenaamde tremanormen, die zullen worden gebruikt voor het maken van berekeningen, voldoen hieraan.

Ook voor het bestaan van onderhoudsplicht zal aansluiting moeten worden gezocht bij de omstandigheden en maatstaven in het geval de rechter dient te beslissen of er sprake is van onderhoudsplicht. Dit is met name ook het geval indien toepassing gegeven dient te worden aan invulling van het begrip dringende redenen. (zie ook artikel 16)

Artikel 17 Afzien van verhaal wegens dringende redenen

Dringende redenen kunnen nimmer alleen financiële redenen zijn. Dringende redenen zijn door de werkgever (bewust) niet nader omschreven. De vraag wat dringende redenen in het kader van verhaal zijn dient te worden beantwoord aan de hand van de in loop der tijd ontwikkelde jurisprudentie. Dikwijls zijn dit gedragingen van de zijde van de onderhoudsgerechtigde welke dusdanig ingrijpend zijn dat daardoor van een onderhoudsplichtige redelijkerwijs niet verwacht mag worden dat deze nog bijdraagt in het levensonderhoud van de ex-partner.

Ook kan het gedrag van de onderhoudsplichtige aanleiding zijn om (desnoods tijdelijk) af te zien van het instellen van verhaal. Daarbij kan gedacht worden aan situaties waarbij een verhaalsactie van de

gemeente verstrekken zou kunnen hebben voor de onderhoudsgerechtigde (bedreiging en mishandeling).

Artikel 18 Verhaal op grond van een alimentatiebeschikking

In artikel 62 b Wwb is bepaald dat de gemeente in beginsel gebonden is aan de rechterlijke uitspraak. De vastgestelde hoogte en de duur van de alimentatieplicht door de rechter zijn daarom in beginsel steeds leidend. De gemeente is echter pas gebonden aan een rechterlijke uitspraak indien uit die uitspraak blijkt dat de rechter zich zelfstandig een inhoudelijk oordeel heeft gevormd over de onderhoudsplicht als zodanig of inhoudelijk is ingegaan op de draagkracht van de onderhoudsplichtige. Indien de rechter zich geen zelfstandig oordeel heeft gevormd, wat kan geschieden bij een eis tot alimentatie en de onderhoudsplichtige voert geen verweer, komt de gemeente een zelfstandig recht toe om de draagkracht te beoordelen. Indien uit onderzoek van de gemeente blijkt dat de door de rechter vastgestelde alimentatie overeenkomt met de draagkracht kan daarbij eveneens aansluiting worden gezocht.

Daadwerkelijk verhaal op grond van een alimentatiebeschikking geschiedt echter alleen in die gevallen waarin de gemeente, met uitsluiting van de bijstandsklant (rechthebbende) overgaat tot invordering van de verschuldigde alimentatie. Daartoe is een afzonderlijk besluit van de gemeente noodzakelijk. Indien de bij gerechtelijke uitspraak opgelegde alimentatie rechtstreeks wordt voldaan aan de bijstandsklant, kan slechts worden beoordeeld of de opgelegde alimentatie voldoet aan de wettelijke maatstaven.

Uitgangspunt is echter nog altijd de eigen verantwoordelijkheid van de klant om te voorzien in de kosten van het bestaan. Een vastgestelde alimentatieverplichting, voor de klant zelf of ten laste komende kinderen geldt als voorliggende voorziening waarvan gebruik gemaakt dient te worden. Indien de ex-partner van de klant niet vrijwillig betaald kan de klant worden verwezen naar het L.B.I.O. (Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdrage). Deze instantie kan zorgdragen voor de inning van partner- en kinderalimentatie. Het L.B.I.O. incasseert echter geen achterstand in alimentatie welke op het moment van aanmelding ouder zijn dan 6 maanden. Daarnaast stopt het L.B.I.O. met incasseren indien de onderhoudsplichtige de bestaande achterstand heeft ingelopen en daarna gedurende een periode van 6 maanden correct aan de betalingsverplichting heeft voldaan.

Het is dus niet zo dat de gemeente, bij een uitvoerbare alimentatie beschikking, zonder meer overgaat tot het incasseren van de verschuldigde alimentatie. Dit dient individueel bezien te worden, en slechts bij uitzondering toegepast te worden.

Artikel 19 Wijziging van de vastgestelde onderhoudsbijdrage door de rechter

Indien uit onderzoek door de gemeente blijkt dat de rechterlijke uitspraak door een wijziging van omstandigheden niet meer aan de wettelijke maatstaven voldoet, de uitspraak onmiddellijk al niet aan de wettelijke maatstaven voldeed of de rechter bij zijn uitspraak geen rekening heeft kunnen houden met alle gegevens en omstandigheden, kan de rechter worden verzocht het verhaalsbedrag in afwijking van de eerdere rechterlijke uitspraak vast te stellen. Een en ander is bepaald in artikel 62e Wwb.

Artikel 20 Wijziging draagkracht

Indien uit een ingesteld onderzoek blijkt dat de draagkracht van de onderhoudsplichtige, in vergelijking met een eerdere vaststelling van de draagkracht, zijnde een door de gemeente opgelegd verhaalsbedrag of een door de rechter vastgestelde alimentatie, minder dan € 50 is gewijzigd vindt geen herziening plaats. Uit jurisprudentie blijkt dat de rechter een wijziging in de draagkracht van minder dan € 50 per maand niet beschouwd als zijnde een relevante wijziging in omstandigheden op grond waarvan herziening zou moeten geschieden.

Artikel 21 Ingangsdatum verhaal

Met betrekking tot de ingangsdatum verhaal lopen de meningen uiteen. Dit kan zijn de ingangsdatum van de uitkering, de dag volgend op de aanschrijving van de onderhoudsplichtige of een andere ingangsdatum. Als algemeen uitgangspunt geldt dat een verhaalsbijdrage slechts in beperkte mate met terugwerkende kracht kan worden opgelegd. Als de jurisprudentie erop wordt geraadpleegd is veelal de strekking dat de (financiële) onderhoudsplicht ontstaat vanaf het moment dat daarop

aanspraak wordt gemaakt. Vanaf die dag dient te onderhoudsplichtige er rekening mee te houden en dient hij voor een op te leggen bijdrage gelden te reserveren. Deze gedragslijn kan worden gevolgd.

Ondanks dit algemene uitgangspunt kan het voorkomen dat om wat voor reden dan ook, het opleggen van een verhaalsbijdrage vertraging oploopt. Deze vertraging kan, indien deze aan de gemeente is te verwijten, niet worden afgewenteld op de onderhoudsplichtige. Dan dient de bijdrage niet eerder in te gaan dan de dag volgende op die van het verzenden van het besluit tot het opleggen van een bijdrage.

De ingangsdatum verhaal is van minder belang indien verhaal wordt ingesteld op grond van een rechterlijke uitspraak. De ingangsdatum vloeit dan voort uit de uitspraak van de rechter dan wel de datum waarop de onderhoudsplichtige in gebreke is gebleven en de gemeente de incasso overneemt van de onderhoudsgerechtigde.

Artikel 22 Ambtshalve vaststelling

Ook een onderhoudsplichtige is wettelijk verplicht om de gemeente te voorzien van de benodigde informatie voor het vaststellen van een onderhoudsbijdrage. Voor het geval dat de onderhoudsplichtige niet voldoet aan de inlichtingenplicht dient vastgesteld op welke wijze dan een onderhoudsbijdrage wordt vastgesteld.

Algemeen gebruikelijk is bij een ambtshalve vaststelling om een bijdrage op te leggen gelijk aan de bruto kosten van bijstand. Dit kan echter alleen indien er sprake van onderhoudsplicht jegens de bijstandsgerechtigde en eventuele kinderen. Indien er alleen sprake is van onderhoudsplicht jegens de in de bijstandsverlening begrepen kinderen, dient een andere benadering gekozen te worden. In de Tremanormen is de tabel eigen aandeel kosten van kinderen opgenomen. De tabel wordt in de rechtspraak gebruikt om de maximale behoefte van kinderen te bepalen en is gebaseerd op onderzoek van het Nibud. Daarbij is onderzoek geplaagd naar de hoogte van het netto-inkomen, gezinssamenstelling en wat er dan gemiddeld per kind maandelijks wordt besteed ten behoeve van dat kind. Voor een ambtshalve vaststelling kan worden uitgegaan van het maximaal in die tabel genoemde bedrag.

Artikel 23 Gedeeltelijk afzien van verhaal wegens schulden

Geen kwijtschelding wordt toegepast voor zover alimentatie is verschuldigd op grond van een alimentatiebeschikking. Alleen voor zover de gemeente gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheid op basis van die beschikking, met uitsluiting van de bijstandsontvanger, de alimentatie in te vorderen en voor zover het achterstallige alimentatie betreft. Indien en voor zover de onderhoudsplichtige ook zijn toekomstige alimentatieverplichting wenst te herzien zal dit dienen te gebeuren in een herzieningsprocedure bij de rechtbank. Dit is een procedure tussen de ex-echtelingen. De gemeente is daarin geen partij.

Artikel 24 Afzien van verhaal wegens kruimelbedragen

Indien uit de op basis van de door de onderhoudsplichtige verstrekte gegevens gemaakte draagkrachtberekening blijkt dat er sprake is van een op te leggen onderhoudsbijdrage van minder dan € 50 per maand, wordt afgezien van het opleggen van een verhaalsbijdrage.

Artikel 25 Verhaal in rechte

Indien de belanghebbende niet uit eigen beweging bereid is een opgelegde verhaalsbijdrage aan de gemeente te betalen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, wordt overgegaan tot verhaal in rechte. Daartoe wordt een verzoekschrift ingediend bij de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam.

HOOFDSTUK 3 SLOTBEPALINGEN

Artikel 26 Interne richtlijnen

Over alle genoemde onderwerpen in deze beleidsregels kan in interne richtlijnen een nadere regeling plaatsvinden. Deze interne richtlijnen worden vastgesteld door Burgemeester en wethouders.

Artikel 27 Afwijken van bepalingen / hardheidsclausule

Het uitgangspunt is steeds dat de beleidsregels voor een ieder leidend zijn en dat uitsluitend indien naar het oordeel van Burgemeester en wethouders onbillijke of onredelijke situaties ontstaan door toepassing van de bepalingen in deze beleidsregels, ten gunste van de klant kan worden afgeweken van deze beleidsregels.

Artikel 28 Beslissing Burgemeester en wethouders in gevallen waarin de beleidsregels niet voorzien.

In gevallen, de uitvoering van deze beleidsregels betreffende, waarin deze beleidsregels niet voorzien beslissen de Burgemeester en wethouders.

